

Energimarknadsinspektionen
Dinkel

Komplettering av ansökan om nätkoncession för linje enligt ellagen (1997:857) avseende en ny dubbel 145 kV ledning mellan planerad stamnätsstation Njutånger och anslutning till befintliga ledningar vid Betberg i Hudiksvalls kommun i Gävleborgs län. Dnr 2024–103061

Här följer Ellevios svar på kompletteringsbegäran från Ei:

Svar på generella frågor:

Fråga 1:

Ni skriver att syftet med ledningarna bland annat är en del av den ombyggnation och förstärkning av regionnätet som handlar om att öka överföringskapaciteten i nätet för att klara framtida elektrifiering, men även att skapa ett robust nät med en nordlig och sydlig ringstruktur.

Förklara/konkretisera hur ni bedömt behovet av just den här ledningen, och generellt kortfattat varför nätet behöver byggas om och förstärkas? Vid effektbehovet har ni skrivit "oklart behov med målnätet". Hur motiverar ni att ledningarna behövs på just den här spänningsnivån? Har ni någon prognos för effektbehovet eller konkreta anslutningsförfrågningar?

Svar Ellevio: Dessa ledningar kommer framöver vara den huvudsakliga matningen av Hudiksvall och Iggesund från den nya stamstationen Njutånger. Station Njutånger är den enda planerade stamstationen i området då övriga stamstationer avvecklas i Svenska kraftnäts NordSyd-program. I princip allt regionnät som går ut från stamstationer är byggt med 145 kV konstruktionsspänning för att ha tillräcklig överföringskapacitet. Ellevio har flera förfrågningar på anslutning av både uttagskunder och produktion i närområdet och bedömer därmed att vald konstruktion är lämplig.

Fråga 2:

Ni har i ansökan beskrivit att luftledning generellt är lämpligare än markkabel. Motivera kort hur ni har gjort valet mellan luftledning och markkabel med hänsyn till förutsättningarna för just den här specifika ledningen

Svar Ellevio: 145 kV-nät byggs i första hand som luftledning då det är mer kostnadseffektivt, robust och mer elektriskt fördelaktigt än kabel. Aktuella

ledningarna följer befintlig infrastruktur, planeras i brukad skogsmark och berör få bostäder. Det är framkomligt med luftledning i detta område då det inte finns tätbebyggda samhällen. Vid sådana förutsättningar finns inget som motiverar ett mindre lämpligt teknikval.

Fråga 3:

Ni har skrivit att ni kommer använda i "huvudsak" gemensamma enbenta stålstolpar, sk julgransstolpe. Beskriv vilka ev. andra alternativ av stolpar som kan bli aktuella? Med tanke på om intrång/påverkan i så fall kan bli annorlunda.

Svar Ellevio: Utgångspunkten är att i huvudsak använda gemensamma enbenta stålstolpar. Vid inledningsspänn, anslutning mot befintlig ledning L24 och enstaka passager kan andra lösningar komma att krävas. Det gäller främst korsningar av befintlig infrastruktur såsom vägar och andra kraftledningar. Där kan det bli aktuellt med annan stolptyp, exempelvis portalstolpar i stål för att kunna gå över eller under befintlig infrastruktur, se figur 1. Vid användning av tex portalstolpar i stål skulle det innebära en bredare ledningsgata (i storleksordningen upp till ca 10 meter bredare) just vid den platsen. Vid dessa platser kan stolparna behöva bli upp till ca 35 meter höga, vilket beskrivs i MKBn. På samma sätt kan det komma att bli aktuellt med andra stolpar och lösningar i anslutning till stationerna, om så krävs. Dessa stolpar kan behöva bli specialdesignade.

Figur 1 Portalstolpe i stål med en topplina

Fråga 4:

Ansökan behöver kompletteras med en ny karta eller en alternativ förklaring till hur de parallella ledningarna kan särskiljas. Detta på grund av att ansökan avser

två ledningar och ledningarna kommer få varsitt anläggningsnummer hos Ei. De parallellgående ledningarna kan exempelvis ritas in med olika färg på karta så att det tydligt framgår att det handlar om två ledningar, eller beskrivas på annat vis så det enkelt gå att koppla respektive ledning till angivet anläggningsnummer.

Svar Ellevio: Se uppdaterad koncessionskarta i bilaga 1. Tidigare inskickad shapefil är gemensam för båda ledningarna, då avståndet mellan ledningarna är så litet. Avståndet mellan ledningarna är litet på grund av att de byggs i samma stolpar.

Svar på frågor om miljö/natur:

Fråga 5:

Ni har bedömt påverkan på naturmiljö som en väsentlig miljöeffekt. Det framgår av er ansökan att ni inte kan undvika vissa naturvärdesobjekt (främst med påtagligt naturvärde). Beskriv kortfattat vilka effekter som uppstår på de aktuella naturvärdesobjekten.

Svar Ellevio: I MKBn har vi gjort avgränsningen att de miljöaspekter som beskrivs är de som kräver skadeförebyggande åtgärder. När de skadeförebyggande åtgärderna tillämpas kommer dock inte kraftledningarna leda till några väsentliga miljöeffekter för naturmiljön.

Då endast 6 objekt berörs beskrivs miljöeffekterna för varje enskilt objekt i tabellen nedan. Vanligtvis beskrivs miljöeffekterna mer generellt.

Direkta ID	Naturvärdesklass	Naturtyp	Beskrivning	Avstånd från sträckning	Effekter
NVO1	2 (högt naturvärde)	Myr	Objektet utgörs av relativt opåverkad myrmark. Förekomst av kolflarnlav (NT), orkidén fläcknycklar (LC)	Korsas på en sträcka om ca 430 meter	Stolpar placeras i första hand i utkanten av myrområdet, men där det inte är möjligt kan tillfälliga miljöeffekter uppstå genom att hydrologin påverkas lokalt vid stolplplatsen. Tillfälliga miljöeffekter kan även uppstå vid tillfart till stolplatserna samt anläggande av fundament.

<p>NVO2</p>	<p>3 (påtagligt naturvärde)</p>	<p>Vattendrag (Krokbäcken)</p>	<p>Objektets västra del befinner sig på avverkad öppen mark under den befintliga kraftledningen och övergår till att slingra genom barrblandskog med enstaka aspar och sälgar. I skogspartiet hittas bland annat ältranunkel i bäcken och större björnmossa vid bäcken. I skogspartiet förekommer död ved i och vid bäcken. Östra delen av bäcken karakteriseras av starkare ström och större stenar. Sand- och grus-botten med inslag av mindre och större stenar. Revlumner hittas vid bäckens östra del. Inga naturvårdsarter påträffades i bäcken.</p>	<p>Korsas på tre ställen</p>	<p>Inga direkta effekter på vattendraget så länge som föreslagna skyddsåtgärder följs. Indirekta miljöeffekter i form av ökad solinstrålning kan uppstå om vegetation närmast vattendraget behöver avverkas.</p>
<p>NVO6</p>	<p>3 (påtagligt naturvärde)</p>	<p>Myr</p>	<p>Objektet utgörs av liten myr, fattigkärr. Stor björnmossa, rufsvitmossa och klubbvitmossa dominerar. Tranbär och starrhybrid, sumpstarr, tuvull i fältskiktet. Några torrträd. Sumpskog i kanterna, flera äldre tallar, ca 200 år.</p>	<p>Område på ca 1 hektar som löper längst med planerad dubbelledning på västra sidan i ca 40 meter.</p>	<p>Stolpar placeras i första hand i utkanten av myrområdet, men där det inte är möjligt kan tillfälliga miljöeffekter uppstå genom att hydrologin påverkas lokalt vid stolplplatsen.</p> <p>Tillfälliga miljöeffekter kan även uppstå vid tillfart till stolplatserna samt anläggande av fundament.</p>

<p>NVO12</p>	<p>3 (påtagligt naturvärde)</p>	<p>Skog och träd</p>	<p>Objektet utgörs av tallhed som har sparsamt med liggande klen död ved. Block och berg i dagen förekommer. Fältskiktet utgörs av risvegetation, bottenskiktet av renlav, fönsterlav och mossor.</p>	<p>Område på ca 2,1 hektar som dubbelledning en korsar igenom i ca. 100 meter.</p>	<p>Vissa bestående miljöeffekter uppstår i form av avverkad ledningsgata genom området, ca 100 meter. Detta innebär en ökad solinstrålning och förändrad naturmiljö lokalt. Andelen av objektet som avverkas är dock litet och tallheden är redan gles, varför miljöeffekterna av avverkningen blir mycket små.</p> <p>Om någon stolpplats krävs inom området uppstår tillfälliga intrång i markmiljön, då vegetation tas bort för att kunna gräva ner fundament. Markvegetationen tillåts sedan att etableras igen. Mycket små miljöeffekter kvarstår efter återvegetering.</p>
<p>NVO16</p>	<p>3 (påtagligt naturvärde)</p> <p>Även utpekad som nyckelbiotop (NY3)</p>	<p>Skog och träd</p>	<p>Objektet utgörs av flerskiktat trädskikt av främst barrträd men även lövträd förekommer. Rikligt med död ved i olika stadier och storlekar, främst liggande med även stående. Enstaka mossbevuxna lågor och äldre stubbar förekommer.</p>	<p>Område på ca 10 hektar. Ledningsstråket går in i naturvärdets sydöstra del på en sträcka av ca. 130 meter och med en vinkelstolpe i området.</p>	<p>Bestående effekt i form av avverkad ledningsgata i naturvärdets sydöstra del, ca 130 meter. Detta innebär en ökad solinstrålning och förändrad naturmiljö lokalt. En stor andel av naturvärdet lämnas orört.</p> <p>En vinkelstolpe placeras i området, vilket innebär att vegetationen tas bort på denna plats. Markskiktet tillåts sedan att etableras igen. Mycket små bestående miljöeffekter kvarstår efter återvegetering.</p>
<p>NVO18</p>	<p>3 (påtagligt naturvärde)</p>	<p>Vattendrag</p>	<p>Objektet utgörs av en bäck som avvattnar sjön Tronbotjärnen. I den västra delen från väg E4 slingrar den sig naturligt genom en barrblandskog av gran och Björk. Död ved förekommer i och kring vattendraget.</p>	<p>Naturvärdet följer bäcken ca. 1600 meter och korsas av sträckningen.</p>	<p>Inga direkta effekter på vattendraget så länge som föreslagna skyddsåtgärder följs. Indirekta miljöeffekter i form av ökad solinstrålning kan uppstå om vegetation närmast vattendraget behöver avverkas.</p>

Fråga 6:

Det är otydligt hur nära ledningen kommer gå eventuell häckningsplats för , vänligen förtydliga detta. Om ledningen passerar nära, har ni bedömt behov av fågelavvisare?

Svar Ellevio: Häckningslokal för bekräftades i är belägen cirka 500 meter sydost om den aktuella ledningssträckan. Rekommendationen är att undvika att dra ledningen över eller i direkt anslutning till vattnet för att minimera exempelvis kollisionsrisk. För rekommenderas även att omkringliggande områden (myr/mosse fria från träd) undantas inom några 100 meter. Då ledningen passerar på så pass långt avstånd samt att området mellan l och kraftledning utgörs av skog bedöms kollisionsrisken vara minimal och således är det inte motiverat med fågelavvisare.

Fråga 7:

bedöms häcka inom inventeringsområdet. Ei kan inte utläsa hur nära ledningen kommer gå ev. häckningsplats och hur arten riskera att påverkas. Riskerar arten påverkas negativt och i så fall behövs några skyddsåtgärder?

Svar Ellevio:

bedöms häcka i området kring . Observationerna indikerar på att en häckningsplats finns kring men inget bo kunde finnas. Studier har dock visat att boplatser för är mycket svåra att finna. Området kring hyser fina biotoper för häckande och bedöms därför som en trolig häcklokal. Mellan och planerad ledningssträcka passerar väg E4 och störningseffekten från denna bedöms överväga eventuella störningseffekter på skulle kunna uppstå i samband med planerad kraftledning. är belägen som närmast cirka 300 meter väster och cirka 330 meter från aktuell ledningssträcka. Vår bedömning är att arten inte riskerar att påverkas negativt av ledningen och således bedöms det inte motiverat med särskilda skyddsåtgärder avseende .

En skyddsåtgärd som rekommenderas av Skogsstyrelsen gällande lyder enligt följande: "Avstå från skogliga åtgärder inom 300 meter från aktiva bon under perioden 10 maj–31 augusti." Vi har inte funnit något bo, men de lämpliga häckningsbiotoper för som potentiellt kan hysa en boplatser är belägna längre än 300 meter från ledningssträckan. På så vis bedömer vi inte att denna åtgärd är nödvändig.

Svar på frågor om rennärning:*Fråga 8:*

Ni har uppgett att ni inför och under byggfasen ska föra dialog med samebyn, beskriv kort hur den dialogen kommer att genomföras. Kommer ni att föra dialog med samebyarna vid underhållsarbeten?

Svar Ellevio: Vi har efterfrågat mer information om hur mycket samebyn nyttjar området och på vilket sätt. Kontaktförsöken har misslyckats och inga svar har erhållits från samebyn. Samebyn har inte heller svarat på Eis förfrågan till konsultation, trots påminnelser. Detta gör att Ellevio antar att ingen negativ påverkan uppstår av den planerade ledningen och att samebyn därmed inte är intresserade av att föra dialog kring projektet. Skulle samebyn återkoppla med information som motsätter detta kommer Ellevio att uppta en dialog.

Ellevio för idag ingen dialog med samebyar för underhållsarbetet. Huvudsakligt underhåll består av röjning i ledningsgatan vilket sker under sommarhalvåret när det är snöfritt, då antas vinterbetesmarken inte vara i användning.

Fråga 9:

Ni behöver kort beskriva de kumulativa, tillfälliga och permanenta effekterna som ledningen kan medföra för rennärningen och aktuell sameby.

Svar Ellevio: Då den nya ledningen följer befintlig infrastruktur bedöms de tillfälliga och permanenta effekterna bli försumbara. Ledningen planeras i södra spetsen av Voernese samebys vinterbetesmarker, vilket ligger geografiskt långt ifrån deras åretruntmarker. Kumulativa effekter som skulle kunna uppstå av att flera ledningar och stationer byggs i området är att vinterbetesmarkerna minskar. Området som är aktuellt för Ellevios ledningar för förstärkning av östra Hälsinglands regionnät utgör dock en liten andel av hela vinterbetesområdet, och risken bedöms som liten att samebys vinterbete kommer att påverkas.

Med vänliga hälsningar

Sara Nordmark

Ellevio AB